

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/65/2021
Identifikačné číslo spisu: 1420010142
Dátum vydania rozhodnutia: 31.08.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1420010142.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému Y. V. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 31. augusta 2021 v Bratislave o dovolaní obvineného Y. V. proti trestnému rozkazu Okresného súdu Bratislava IV z 29. mája 2020, sp. zn. 3T/20/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvineného Y. V. odmieta.

Odôvodnenie

Trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej tiež „okresný súd“) z 29. mája 2020, sp. zn. 3T/20/2020, právoplatným 24. júla 2020, bol obvinený Y. V. uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, v znení opravného uznesenia okresného súdu z 22. júna 2020, sp. zn. 3T/20/2020, na tom skutkovom základe, že

obvinený napriek zákonnej vyživovacej povinnosti prispievať na výživu svojho syna L. V., nar. XX. E. XXXX, bývajúcim na T. Q. X, F., a svojej dcéry U. V., nar. XX. E. XXXX, bývajúcej na T. Q. X, F. vyplývajúcej mu z § 62 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov a deklarovanej mu i rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 29. novembra 2017, sp. zn. 25P/130/2017-57, právoplatný dňa 13. decembra 2017, ktorým bol zaviazaný prispievať na výživu syna L. V. sumou 150 eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci k rukám matky a na výživu dcéry U. V. sumou 150 eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci k rukám matky, si túto svoju vyživovaciu povinnosť riadne a včas neplní od mesiaca júl 2018 až doposiaľ, čím mu za uvedené obdobie vznikol voči matke oprávnených detí Y. Č. dlh na výživnom vo výške 3.015 eur na syna L. V. a vo výške 3.015 eur na dcéru U. V., pričom v rozhodnom období nebol evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedenou na ÚPSVaR, dávky v hmotnej núdzi nepoberal, v rozhodnom období pracoval na dohodu o vykonaní práce v spol. N., s. r. o. od dňa 22. januára 2019 do dňa 28. januára 2019 a bol zamestnaný ako zamestnanec

v spol. X. T. Y., a. s. od dňa 29. januára 2019 do dňa 15. februára 2019, a v spol. Y. Z. P. Z. L., s. r. o. od dňa 17. decembra 2019 do dňa 7. apríla 2020, na Okresnom úrade Bratislava je v živnostenskom registri evidovaný od dňa 28. októbra 2014, na Daňovom úrade Bratislava je evidovaný od dňa 3. apríla 2002, v rozhodnom období nebol poberateľom dávok v nezamestnanosti, dávok nemocenského poistenia, dávok dôchodkového poistenia, v evidencii Sociálnej poisťovne je evidovaný ako samostatne zárobkovo činná osoba od dňa 1. júla 2015, a tohto konania sa dopustil napriek tomu, že bol trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 15. novembra 2019, sp. zn. 4T/116/2019, právoplatný dňa 5. decembra 2019 uznaný za vinného zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere štrnásť mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti trestnému rozkazu okresného súdu, ktorý bol obvinenému doručený 15. júla 2020, podal obvinený prostredníctvom obhajcu 6. marca 2021 dovolanie a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený po stručnom zrekapitulovaní predchádzajúceho konania a rozhodnutí počas neho vydaných a odkazujúc na trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava II z 15. novembra 2019, sp. zn. 4T/116/2019, v súvislosti s naplnením dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uviedol, že obhajoba nespochybňuje zistený skutkový stav. Je však toho názoru, že napadnutý trestný rozkaz je založený na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku a na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Zo strany okresného súdu došlo podľa neho k nesprávnej aplikácii ustanovenia § 122 Trestného zákona a § 41, 42, 38 a na to nadväzujúcich ustanovení Trestného zákona o uložení súhrnného, úhrnného a samostatného trestu. Ďalej poukázal na rozsudok Okresného súdu Bratislava IV z 29. novembra 2017, sp. zn. 25P/130/2017, právoplatný 13. decembra 2017, a rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo 14. novembra 2017, sp. zn. 49P/190/2017, ako aj na § 122 ods. 10, ods. 13 Trestného zákona. V zmysle vyššie uvedených ustanovení Trestného zákona poukázal na to, že Okresný súd Bratislava II, trestným rozkazom z 15. novembra 2019, sp. zn. 4T/116/2019, rozhodoval o pokračujúcom prečine zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa dopúšťal v čase od novembra 2018 až do 15. novembra 2019, resp. 5. decembra 2019, Okresný súd Bratislava IV, napadnutým trestným rozkazom rozhodoval o pokračujúcom prečine zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa obvinený dopúšťal v čase od mesiaca júl 2018 až do 29. mája 2020. Predmetné podľa obvineného znamená, že v období od júla 2018 až do 15. novembra 2019, resp. 5. decembra 2019 sa dopúšťal viacerých čiastkových útokov zanedbania povinnej výživy (neplatil výživné na syna L. V., nar. 25. apríla 2008, dcéru U. V., nar. XX. E. XXXX, ani na syna T. R., nar. 13. apríla 2017) pokračoval v páchaní toho istého trestného činu, pričom trestnosť všetkých čiastkových útokov sa posudzuje ako jeden trestný čin.

Podľa obvineného okresný súd v napadnutom trestnom rozkaze nesprávne aplikoval § 122 ods. 10, ods. 13 Trestného zákona, keď čiastkové skutky od júla 2018 až do 15. novembra 2019, resp. 5. decembra 2019 nehodnotil ako pokračujúci prečin a následne nesprávne aplikoval aj § 41, 42, 38 a na to nadväzujúcich ustanovení Trestného zákona o uložení súhrnného, úhrnného a samostatného trestu. Okresný súd Bratislava IV mal, podľa názoru obvineného, zrušiť trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava II z 15. novembra 2019, sp. zn. 4T/116/2019, vo výroku o treste a následne aplikovať § 41, 42, 38 a na to nadväzujúce ustanovenia Trestného zákona o uložení súhrnného, úhrnného a samostatného trestu. Nesprávne aplikovanie Trestného zákona okresným súdom v napadnutom trestnom rozkaze ho znevýhodňuje, pretože v súčasnej dobe vykonáva trest odňatia slobody v ÚVV a ÚVTOS Bratislava, ktorý bol uložený tak, že bol porušený zákon a okrem toho mu hrozí, že Okresný súd Bratislava II bude rozhodovať o premene podmieneného trestu na nepodmienečný.

Na základe vyššie uvedených skutočností obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že napadnutým trestným rozkazom okresného súdu bol porušený zákon v neprospech obvineného; aby zrušil napadnutý trestný rozkaz okresného súdu v celom rozsahu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad; okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol; a alternatívne prerušil výkon trestu odňatia slobody uložený napadnutým trestným rozkazom okresného súdu.

Prokurátor príslušnej okresnej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol, že sa nestotožňuje s argumentmi uvedenými v predmetnom dovolaní. Napadnuté súdne rozhodnutie považuje za zákonné a správne. Prokurátor s názorom dovolateľa nesúhlasí, keďže v prípade skutkov, za ktoré bol dovolateľ odsúdený Okresným súdom Bratislava IV a Okresným súdom Bratislava II, ide síce o ten istý trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Trestného zákona, avšak tieto skutky nie sú čiastkovými útokmi jedného pokračovacieho trestného činu. V prvom rade je podľa prokurátora potrebné poukázať na to, že ak páchatel neplní zákonom uloženú vyživovaciu povinnosť voči rôznym osobám (prevažne maloletým deťom), ktoré vyrastajú na iných miestach, v iných rodinách a v podstate sa nachádzajú v rôznych výchovných prostrediach, nemožno hovoriť o pokračovaní v trestnej činnosti páchatel'a, tak ako to má na mysli § 122 ods. 10 Trestného zákona. V tomto smere prokurátor poukázal aj na súdnu judikatúru (R 23/1999-II). Preto podľa prokurátora postupoval okresný súd správne, keď skutok dovolateľa, ktorý neplnil svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom L. V. a U. V., žijúcich u matky Y. Č. na T. Q. X, F., neposudzoval ako čiastkový útok trestného činu, za ktorý bol dovolateľ prejednávaný na Okresnom súde Bratislava II (kde šlo o neplnenie vyživovacej povinnosti voči synovi T. R., žijúcemu u matky R. R. na F. XX, Bratislava).

Tiež je podľa prokurátora potrebné poukázať aj na to, že v týchto skutkoch nemôže ísť o pokračovanie v trestnej činnosti z dôvodu jej prerušenia, ku ktorému došlo procesným úkonom - doručením trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava II v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 4T/116/2019 dovolateľovi. Od tohto momentu (od doručenia trestného rozkazu) sa ďalšie neplnenie vyživovacej povinnosti pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Trestného zákona posudzuje ako nový skutok v zmysle § 122 ods. 13 Trestného poriadku (pri všetkých ostatných trestných činoch je týmto momentom oznámenie vznesenia obvinenia). Skutok prejednávaný v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 3T/20/2020 bol dokonaný 29. mája 2020, pričom predchádzajúci trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava II za tento trestný čin bol dovolateľovi doručený v novembri 2019 (teda ak dovolateľ páchal tento trestný čin aj po tomto momente, po doručení trestného rozkazu, ide o nový skutok). Takisto nie sú podľa prokurátora splnené podmienky na to, aby okresný súd ukladal súhrnný trest a aby rušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava II z 15. novembra 2019, sp. zn. 4T/116/2019. Skutok prejednávaný na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 3T/20/2020 bol dokonaný 29. mája 2020 (deň vydania trestného rozkazu), teda nebol spáchaný pred tým, ako bol dovolateľovi doručený trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava II z 15. novembra 2019, sp. zn. 4T/116/2019. Je teda podľa prokurátora zrejmé, že neboli splnené zákonné podmienky ani na ukladanie súhrnného trestu v zmysle § 42 Trestného zákona.

Z vyššie uvedených dôvodov prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že v nej nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 Trestného poriadku.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné k veci vo všeobecnej rovine uviesť, že podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby môžu podať dovolanie len vtedy, pokiaľ využili svoje právo podať riadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu prvostupňového súdu a bolo o ňom rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 Trestného poriadku môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného.

Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Za využitie práva podať odvolanie proti rozsudku je potrebné považovať iba situáciu, keď odvolací súd môže v dôsledku tohto riadneho opravného prostriedku uplatniť svoje oprávnenie podľa § 319 Trestného poriadku alebo podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku alebo rovnaké oprávnenie podľa § 321 Trestného poriadku s následným postupom podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku alebo podľa odseku 3 tohto ustanovenia po uplatnení prieskumnej povinnosti podľa § 317 Trestného poriadku. Sem však nepatria prípady zamietnutia odvolania z formálnych dôvodov podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, kedy odvolací súd nemôže preskúmať napadnuté rozhodnutie, ani konanie, ktoré mu predchádzalo a jeho prieskumná povinnosť môže byť zameraná výlučne len na to, či existuje niektorý z dôvodov uvedených v tomto ustanovení, ktorý bez ďalšieho znamená zamietnutie odvolania (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 48/2014-I).

V súvislosti s trestným rozkazom je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že ani podanie odporu obvineným proti trestnému rozkazu nemožno považovať za riadny opravný prostriedok, ktorého uplatnenie je požadované ustanovením § 372 Trestného poriadku o podmienkach dovolania. Odpor proti trestnému rozkazu nevyvoláva prieskumné konanie odvolacím súdom ohľadom rozhodnutia, proti ktorému smeruje, ale je len procesným úkonom, ktorým strana v súdnom konaní odmieta skrátenú formu tohto konania (trestný rozkaz vydaný súdom) a ktorý v nadväznosti na to zakladá povinnosť súdu prerokovať vec na hlavnom pojednávaní tak, ako je to ustanovené v § 355 ods. 3 Trestného poriadku (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 8/2011).

Vychádzajúc z uvedeného vo vzťahu k predmetnému prípadu možno konštatovať, že obvinený Y. V. nesplnil podmienku dovolania podľa § 372 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku, a to využitie zákonného práva podať riadny opravný prostriedok. Nesplnenie tejto podmienky je neodstrániteľnou vadou dovolania, ktorá má za následok odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.